

การศึกษาสัมพันธ์ภาพระหว่างมารดาและทารกในมารดาที่ได้รับเชื้อเอช ไอ วี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลแม่และเด็ก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2540

ISBN 974-589-137-1

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

๑๗
๗466๗
๒๕๔๐

Copyright by Mahidol University

3536188 NSMC/M: การพยาบาลแม่และเด็ก : พย.ม. (การพยาบาลแม่และเด็ก)

ศัพท์สำคัญ : กลุ่มอาการภูมิคุ้มกันเสื่อม / ความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร / มารดา /
เอคส์

พวงทิพย์ สาเลยกานนท์ : การศึกษาสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกในมารดาที่ติดเชื้อเอช ไอ วี (MATERNAL - NEWBORN ATTACHMENT IN MOTHERS WITH HIV SEROLOGICAL POSITIVE). คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ยุพิน จันทร์คคะ , วท.บ. (พยาบาล) , ค.ม. (วิจัยการศึกษา) , ไข่มุกข์ วิเชียรเจริญ , ค.ม. (สถิติการศึกษา) , กศ.ค. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) , สุปราณี อัทธเสรี , วท.บ. (พยาบาล) , ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) 87 หน้า. ISBN 974-589-137-1

การที่มารดามีการติดเชื้อ เอช ไอ วี มีผลกระทบทางร่างกายและจิตสังคมในมารดาเหล่านี้ มารดามีความวิตกกังวลต่อภาวะสุขภาพของตนและบุตรในครรภ์ กลัวสังคมรังเกียจ ส่งผลต่อสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารก ผู้วิจัยต้องการศึกษาสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกเปรียบเทียบว่ามารดาที่มีปัจจัยพื้นฐานและปัจจัยเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ และการคลอดที่แตกต่างกัน จะมีสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกแตกต่างกันหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาที่ผลการตรวจเลือดพบว่ามีการติดเชื้อ เอช ไอ วี และมาคลอดในโรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลราชวิถี โรงพยาบาลนพรัตนราชธานีและโรงพยาบาลบิราศนราดูล จำนวน 120 คน ใช้แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารก และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนสัมพันธภาพในมารดาที่มีปัจจัยแตกต่างกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และการทดสอบค่า t (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 15-36 ปี มีอายุเฉลี่ย 25 ปี ร้อยละ 85.8 มีสถานภาพการสมรสคู่ ร้อยละ 65.0 อยู่ในครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 60.0 มีบุตรคนแรก ร้อยละ 60.8 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า และมีรายได้เฉลี่ย 6,989 บาท กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนสัมพันธภาพโดยรวมเท่ากับ 4.1 อยู่ในระดับดี มารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ สถานภาพการสมรส ลำดับที่ของการคลอด และระดับการศึกษา แตกต่างกัน จะมีสัมพันธภาพกับทารกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 .01 .01 .05 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่ามารดาที่มีการศึกษาดำ หรือมีรายได้น้อย หรือไม่มีการศึกษา หรือมีบุตรมากกว่า 1 คน เป็นกลุ่มที่มีสัมพันธภาพต่อทารกต่ำกว่ามารดากลุ่มอื่น ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลควรประเมินปัจจัยเหล่านี้ เพื่อให้เป็นแนวทางในการวางแผนส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกในมารดากลุ่มนี้ต่อไป

3536188 NSMC/M: MAJOR : MATERNAL AND CHILD NURSING; M.N.S.(M.C.H.)

KEY WORD : ACQUIRED IMMUNE DEFICIENCY / RELATIONSHIP
BETWEEN MATERNAL AND CHILD / MOTHERS / AIDS

PUANGTIP SALAYAKANON: MATERNAL—NEWBORN ATTACHMENT IN
MOTHERS WITH HIV SEROLOGICAL POSITIVE. THESIS ADVISOR : YUPIN
CHANDARAGGA, M.Ed. KAIMOOK WICHENCHAROEN, Ed.D SUPRANEE
ATHASERI, M.Ed. 87 P. ISBN 974-589-137-1

HIV infection in mothers impacts not only on their physical but also their psychosocial status. Anxiety related to their own health and their baby is reported by HIV infected mothers. Social stigma is also perceived. These psychosocial problems, in consequences, affect maternal-newborn attachment. The purposes of this study were to describe the maternal-newborn attachment, and to explore whether different factors : demographic and pregnancy-related affected maternal-newborn attachment in HIV infected mothers differently. Data from 120 samples were collected by using the Maternal-newborn Attachment Scale. Descriptive statistics, ANOVA and t-test were used to analyze data.

The age of subjects ranged from 15 to 36 years old, with average of 25. The majority (85.8%) were married, 65% lived in nuclear family, and 60% primiparas. Sixty percent were primary school graduate or lower with mean family income of 6,989 baht per month. Findings show that the subjects reported good maternal-newborn attachment ($x = 4.1$). Differences in economic status, marital status, order of pregnancy and education levels significantly affected maternal-newborn attachment differently at .01, .01, .01, .05 respectively. It is concluded that a group of mothers with lower income and level of education, not married and had more than one child reported lower scores of maternal-newborn attachment than other groups. Assessment of the related factors should be considered by nurses in promoting maternal-newborn attachment in HIV infected mothers.